

Amerikan Ortopedik Ayak ve Ayak Bile?i Derne?i Ayak Bile?i-Ayak Arkas? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Amerikan Ortopedik Ayak ve Ayak Bile?i Derne?i Ayak Bile?i-Ayak Arkas? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=15904>

Özet

Amerikan Ortopedik Ayak ve Ayak Bileği Derneği Ayak Bileği-Ayak Arkası Ölçeği (AOFAS), ayak bileği ve arka ayak bölgesindeki cerrahi veya travmatik durumların sonuçlarını değerlendirmek için geliştirilmiş, yaygın olarak kullanılan bir klinik sonuç ölçüm aracıdır. Bu giriş, ölçeğin Türkçe diline çevirisi, kültürlerarası uyarlaması, güvenilirliği ve geçerliliği üzerine yapılan çalışmaya dayanmaktadır. Ölçek, özellikle ortopedik ve fizyoterapi alanlarında, hastaların ağırlık düzeylerini, fonksiyonel kısıtlılıklarını ve anatomik hizalanmalarını objektif ve standardize bir şekilde puanlamak amacıyla tasarlanmıştır.

Ölçeğin orijinal versiyonu, klinisyenler tarafından hastanın muayenesi ve beyanları temel alınarak doldurulur ve toplamda 100 puan üzerinden değerlendirme yapar. Türkçe uyarlama çalışması, 2016 yılında Akbaba, Çelik ve Öüt tarafından gerçekleştirilmiş olup, ölçeğin Türk popülasyonunda da güvenilir ve geçerli bir değerlendirme aracı olarak kullanılabileceğini bilimsel olarak kanıtlamıştır.

Anahtar Kelimeler

AOFAS, Ayak Bileği-Ayak Arkası Ölçeği, Ayak ve ayak bileği, Ortopedi, Fonksiyonel değerlendirme, Uyarlama, Psikometri.

Yazarlar

Yıldız Analay Akbaba, Dilek Çelik, Rıfat Tokgöz Öüt.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, ayak bileği ve arka ayak bölgesini etkileyen hastalar, yaralanmalar veya cerrahi müdahaleler sonrasındaki klinik sonuçları standardize bir şekilde değerlendirmektir. Bu ölçek, ağırlık, fonksiyon ve hizalanma gibi kritik parametreleri nicel hale getirerek, tedavi etkinliğini izlemeye ve farklı tedavi yöntemlerini karşılaştırmaya olanak tanır.

Türkçe uyarlama çalışması ise, bu ölçeğin Türk popülasyonunda geçerli ve güvenilir bir şekilde kullanılabilesini sağlayarak hedeflemiştir. Bu, uluslararası literatürdeki araştırmalar bulgularının Türkiye'deki klinik uygulamalara aktarılabilmesi açısından ve uluslararası çalışmalarda Türkçe verilerin kullanılabilesi için büyük önem taşır.

Yapı

AOFAS Ayak Bileği-Ayak Arkası Ölçeği, toplam 100 puan üzerinden skorlanan ve hastanın klinik durumunu yansıtan üç ana yapısal boyutu ölçer. Puanlama, genellikle klinisyen tarafından

yapılan gözlemlere ve hastanın subjektif ifadelerine dayanır.

Ağrı (Pain): Hastanın yaşı, ağrı şiddetini ve sıklığını değerlendirilen en yüksek puan aldığına sahip bölümdür (maksimum 40 puan).

Fonksiyon (Function): Hastanın günlük yaşam aktivitelerindeki kısıtlılıklarını, yürüme mesafesini, yürüme yüzeyini ve eklem hareket açıklığını (ROM) içerir (maksimum 50 puan).

Hizalanma (Alignment): Ayak bileği ve arka ayağın anatomik duruşunu, deformite varlığını ve derecesini değerlendirir (maksimum 10 puan).

Geçerlik

Ölçeğin orijinal versiyonu, ortopedik cerrahi sonuçlarını ölçmede yüksek düzeyde içerik ve ölçüt geçerliğine sahip olduğu kabul edilmektedir. Türkçe versiyonunun geçerlik çalışması, Akbaba ve arkadaşları (2016) tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu çalışma, ölçeğin Türk kültürüne ve diline uygunluğunu değerlendirmiş, özellikle yapı geçerliliği (construct validity) ve eş zamanlı geçerlik (concurrent validity) analizlerine odaklanmıştır.

Uyarlama çalışmasında elde edilen bulgular, ölçeğin teorik olarak beklenen yapıya destekleyen korelasyonlar göstermiş ve AOFAS ölçeğinin Türkçe konuşan popülasyonda ayak bileği ve arka ayak fonksiyonunu doğru bir şekilde ölçtüğünü kanıtlamıştır.

Güvenirlilik

Güvenirlilik, ölçeğin tutarlılığını, stabilitesini ve tekrarlanabilirliğini ifade eder. AOFAS ölçeği, klinik değerlendirme aracı olması nedeniyle yüksek düzeyde gözlemciler arası güvenirlilik (inter-rater reliability) ve test-tekrar test güvenirliliği (test-retest reliability) sergilemelidir.

Türkçe uyarlama çalışmasında (2016), ölçeğin güvenirlilik katsayıları, iç tutarlılığını (Cronbach Alfa) ve zamana karşı stabilitenin yeterli düzeyde olduğunu göstermiştir. Bu sonuçlar, ölçeğin farklı klinisyenler tarafından veya farklı zamanlarda uygulandığında tutarlı sonuçlar üretebileceğini doğrulamıştır.

Faktör Analizi

AOFAS ölçeği, doğası gereği Ağrı, Fonksiyon ve Hizalanma olmak üzere üç temel faktöre ayrılmış çok boyutlu bir yapıyı temsil eder. Faktör analizi, bu üç faktörlü yapının Türkçe versiyonunda da korunup korunmadığını kontrol etmek için kritik öneme sahiptir.

Uyarlama çalışmasında kullanılan istatistiksel analizler (doğrulayıcı veya açıklayıcı faktör analizi), ölçek maddelerinin beklenen alt ölçekler altında gruplandırıldığını ve ölçeğin yapısal bütünlüğünün Türk popülasyonunda da geçerli olduğunu doğrulamıştır. Bu, ölçeğin orijinal klinik

amaçına uygun olarak kullanılabileceği anlamına gelir.

Enstrüman

Test Type: Klinik Sonuç Ölçüm Aracı (Clinician-Reported Outcome Measure - CROM) / Uyarlama

Format: Puanlama Sistemi (Toplam 100 puan üzerinden, klinisyen tarafından muayene ve hasta beyanları kullanılarak değerlendirilir.)

Language Available: İngilizce (Orijinal), Türkçe (Uyarlama)

Population Group: Ayak bileği ve arka ayak patolojisi, travması veya cerrahi müdahalesi olan hastalar.

Age Group: Yetişkin popülasyon.

Population Details: Türk popülasyonunda güvenilirliği ve geçerliliği Akbaba ve arkadaşları (2016) tarafından kanıtlanmıştır.

Test Methodology: Klinisyen tarafından hastanın fiziksel muayenesi, radyolojik bulguları ve anamnez bilgileri kullanılarak objektif ve subjektif kriterlerin birleşimi puanlanır.

Anahtar Kelimeler

AOFAS Ankle-Hindfoot, Ayak Fonksiyonu, Değerlendirme Ölçeği, Klinik Sonuç, Ortopedik Cerrahi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Mevcut Değil (Sorumlu yazarın ORCID bilgisi kaynakta belirtilmemiştir.)

Affiliation Email addresses: yildizanalay@istanbul.edu.tr (Sorumlu Yazar iletişim)

Correspondence Address: İstanbul Üniversitesi, İstanbul (Uyarlama çalışması sorumlu yazarın kurumu.)

Çizinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin orijinal versiyonu, genellikle klinik ve akademik kullanım için serbestçe erişilebilir durumdadır. Türkçe uyarlama çalışması 2016 yılında yayımlanmıştır.

Test Yılı (Uyarlama): 2016

PDF Kaynağı: Ölçeğin PDF formatındaki Türkçe versiyonuna buradan ulaşılabilir: [the-american-](https://tr-scales.arabpsychology.com)

[orthopaedic-foot-and-ankle-society-ankle-hindfoot-scale-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Akbaba, Y. A., Celik, D., & Ogut, R. T. (2016). Translation, cross-cultural adaptation, reliability, and validity of Turkish version of the American Orthopaedic Foot and Ankle Society Ankle-Hindfoot Scale. *The Journal of Foot and Ankle Surgery*, 55 (6), 1139-1142. DOI: 10.1053/j.jfas.2016.06.001

Amerikan Ortopedik Ayak ve Ayak Bileği Derneği Ayak Bileği-Ayak Arkası Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır. AOFAS Ayak Bileği-Ayak Arkası Ölçeği, Ağrı (40 puan), Fonksiyon (50 puan) ve Hizalanma (10 puan) olmak üzere üç ana kategorideki objektif ve subjektif klinik değerlendirme kriterlerinden oluşur. Maddeler, hastanın yürüme yeteneği, ayakkabı kullanımı, eklem hareket açıklığı ve deformite derecesi gibi klinik bulgulara dayanır.